

ԱՐՄԱՎԻՐ

Արմավիրը կրասնոդարի երկրամասի հայաշատ ընակավայրերից է: Քաղաքը հիմնադրել են 1839 թ. չերքեզահայերը: 1856 թվականին այստեղ ապրել է 2758, իսկ 1876 թ.՝ 3715 հայ բնակիչ: 1911 թ. վիճակագրական տվյալներով քաղաքի 37220 բնակչից 5518-ը հայեր էին: 1974 թ. 155 հազարանոց Արմավիր քաղաքում ապրում էին 8200 հայեր¹: Մերազնյա հողերով ետքուցներից առ այսօր պահպանվել է Ս. Ասավածածին դործող եկեղեցին, որի շինաքարը՝ աղյուսը, բերքած է Աստվոպոլից դրասաներով և հասուկ այդ նպատակի համար կուրան գետի վրա կառուցված լասաերով: Եկեղեցին կառուցելու համար կաղմակերպվել է Հանդագետի վրա կառուցված լասաերով: Եկեղեցին կառուցելու համար կաղմակերպվել է Հանդագետի վրա կառուցված լասաերով: Եկեղեցին կառուցելու համար կաղմակերպվել է Հանդագետի վրա կառուցված լասաերով: Եկեղեցին կառուցելու համար կաղմակերպվել է Հանդագետի վրա կառուցված լասաերով: Եկեղեցին կառուցելու համար կաղմակերպվել է Հանդագետի վրա կառուցված լասաերով:

Լիոնական չերքեղների և նողայցիների ասպասակությունների ժամանակ Արմավիրի բնակիչներն իրենց երեխաներին ու կանանց թաքցնում էին եկեղեցու ներսում: Այսաեղ էր դանվում քաղաքի հոչակավոր շուկան, ուր աեղի էին ունենում աշխույժ ապրանքափոխանակություն և անայնաղործական ապրանքների վաճառք քաղաքացիների և չերքեղական մոաական տուլների միջեւ:

Արմավիր քաղաքը մեծապես առուժել է Հայրենական պատերազմի շրջանում. ավերվել և ոչնչացել են բաղմաթիվ մոնումենաալ կառուցներ, որոնցից բարերախտարար փրկվել և մեղ է հասել դմբեթակիր եկեղեցին՝ կառուցված հայ ճարաապեաությանը Հարազա հորինվածքով:

Տաճարն ունի բնդարձակ բակ, որաեղ հանդչում են առաջին չերքեղահայ քահանա Վարդան Գասպարյանցն ու Կարապեա վարդապեա Արծիվյանը:

Կառույցի պաաեր՝ ներքուստ և արաաքուստ, չունեն արձանադրություններ, եթե նկաաի չունենաք սրբապաակերներ նվիրաբերողների հիշտտակտդրությունները:

Ս. Աստվածածին եկեղեցու բակ

564. Տապանաքար սե, ողորկ մշտկված մարմարից՝ սպիաակ կրքաքարե պաավանդանի վրա: Գանվում է եկեղեցու հյուսիսային պաաի մոա: Երկու կողմերին փորադրված է: Մի կողմին՝ 3 առղ.

ԱԼԱԶԱՆ ԶԵՐԵԶԱՆԱՅ ՔԱՀԱԱՅ ՎԱՐԴԱ ԱԱՎԱ ԲԱՀԱՅ ՎԱՄՊԱՇԱՅ,

Դ ՏԵՐ ՀԱՅԹԵԱ ՅԵՏ ՔԱԼԱՄԱՄԵՅ ՔԱՇԱՎԱԳՐՈՒՐԵԱ:

Ծ. 1833 ԱՄ. ՀԱՅ. 1899 ԱՄ. ԴԱՏԱՑՐԵՐԻ 11-Ի:

Լուսանկ. 147

¹ Հայկական Սովետական Հանրապիտարան, թ. Բ, Երևան, 1976, էջ 91: Տե՛ս նաև Պօրկառան Խ. Ա., Պրոисхождение Черкесогаев и основание г. Армавира «Լրաբեր համ. գիտ.», 1971, № 5:

² Տե՛ս Справка об историческом архитектурном памятнике г. Армавира - Армянский церкви, от I сентября 1969 г. Ձեռագիրը գտնվում է ՀՀ Պատմական հուշարձանների պահպաննան դմկերությունում: